

**Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 23 Απριλίου 2019 με την εξής σύνθεση:
Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Χρυσάνθη Ζαράρη και
Μιχαήλ Σειραδάκης, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 15.03.2019, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό
Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών
ΑΕΠΠ/335/18.03.2019 της προσφεύγουσας εταιρίας με την επωνυμία «...» και
τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
(εφεξής αναθέτων φορέας).

Της παρεμβαίνουσας εταιρίας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό
τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την ως άνω Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει,
όπως ακυρωθεί, άλλως ανακληθεί ή τροποποιηθεί η υπ' αριθμ. 18/04.03.2019
Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα, κατ' αποδοχή του
από 06.02.2019 (1^{ου}) Πρακτικού αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής
– τεχνικών προσφορών και του από 14.02.2019 (2^{ου}) Πρακτικού αξιολόγησης των
οικονομικών προσφορών της Τριμελούς Επιτροπής Διεξαγωγής Διαγωνισμών
(Ε.Δ.Δ), η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού
Διαγωνισμού με θέμα: «Προμήθεια Ελαστικών Προσκρουστήρων εξοπλισμού
κρηπιδωμάτων Βορείου Λιμένα Πατρών», Κωδικός CPV: 34931000-2
(Εξοπλισμός Λιμένων), ποσού 215.250,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α, με
κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη
προσφορά βάσει τιμής - χαμηλότερη τιμή (με αρ. πρωτ. 11822/20.11.2018
Διακήρυξη, Συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: 67101).

Με την Παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί καθολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή και (όπως) διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια και Πρόεδρο του 7^{ου} Κλιμακίου, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει κατατεθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. 26495957895905140023 ποσού χιλίων εξήντα ενός ευρώ και είκοσι πέντε λεπτών, 1.061,25€ αναλογούν Παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 15.03.2019, Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ/335/18.03.2019 Προδικαστική Προσφυγή με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά Απόφασης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού 215.250,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω Απόφαση, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη Απόφαση αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 08.03.2019.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, η οποία δραστηριοποιείται στο αντικείμενο της επίμαχης σύμβασης και κατέθεσε τη με αριθμό 11940 Προσφορά στον υπόψη Διαγωνισμό - η οποία και έγινε δεκτή (2^η σε σειρά μειοδοσίας), έχει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εξεταζόμενης Προδικαστικής Προσφυγής, που θεμελιώνεται εν προκειμένω στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της Προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ). Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται στη σελίδα 5 της Προσφυγής της, ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, κατά το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 18/04.03.2019 Απόφαση του Δ.Σ του ΟΛΠΑ Α.Ε έγινε, κατά την κρίση της, μη νομίμως δεκτή: α) η με αριθμό 119569 Προσφορά της ανταγωνίστριάς της εταιρίας και ήδη παρεμβαίνουσας («...»), που αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης και β) η με αριθμό 121583 Προσφορά της συμμετέχουσας εταιρίας με τον δ.τ. «...» (τρίτη σε σειρά μειοδοσίας). Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται (σελ. 8 και επόμε. της Προσφυγής), ότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.1.4. («Γλώσσα») της Διακήρυξης, οι προαναφερόμενοι οικονομικοί φορείς («...» και «...»), υπέβαλαν μαζί με την Προσφορά τους αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα, όπως, για παράδειγμα τα ζητούμενα Πιστοποιητικά ISO του εργοστασίου κατασκευής των προσκρουστήρων, τα οποία δεν είναι επικυρωμένα και επισήμως μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα, όπως απαιτεί η κείμενη νομοθεσία (άρθρο 92 του Ν. 4412/2016) και η οικεία Διακήρυξη.

A) Ειδικότερα, σε σχέση με την Προσφορά της παρεμβαίνουσας («...»), η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εταιρία αυτή υπέβαλε μεν τα απαιτούμενα - σύμφωνα με το άρθρο 2.2. («Πιστοποιήσεις») του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης - Πιστοποιητικά (ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 και OHSAS 18001:2007), όμως, τα ως άνω Πιστοποιητικά δεν συνοδεύονται από την επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, όπως απαιτεί η κείμενη νομοθεσία και ο σχετικός όρος της Διακήρυξης. Επίσης, η Δήλωση αποδοχής του εργοστασίου κατασκευής («...»), που υπέβαλε ο ως άνω οικονομικός φορέας, δεν συνοδεύεται από επίσημη μετάφρασή της στην ελληνική γλώσσα, αλλά έχει ανεπισημώς μεταφρασθεί, χωρίς ουδόλως να προκύπτει το όνομα και η κατά νόμο απαιτούμενη ιδιότητα του μεταφραστή (δικηγόρος ή άλλη αρχή). Μάλιστα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει για το ζήτημα αυτό στη σελίδα 10 της Προσφυγής της: *«Σημειωτέον ότι τα [...] πιστοποιητικά ISO της εταιρείας «...», δεν είναι καν ευκρινή, δεδομένου ότι συνιστούν μερική αποτύπωση στη σελ. 17 του προσπέκτους του εργοστασίου, με αποτέλεσμα, ούτε η ημερομηνία ισχύος τους να διακρίνεται, όπως απαιτείται από τον όρο 2.2. της Τεχνικής Περιγραφής (Παραρτήματος Ι) της Διακήρυξης («ισχύουσας ημερομηνίας»), ούτε διακριτά τα λοιπά στοιχεία τους [...]*». Περαιτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει (σελ. 11 της Προσφυγής της), ότι η, από 5.12.2018, εξουσιοδότηση του νομίμου εκπροσώπου της παρεμβαίνουσας υπεβλήθη, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.2.5. της Διακήρυξης, ήτοι, χωρίς εγκεκριμένη ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή του εξουσιοδοτούντος οικονομικού φορέα-υποψηφίου. Συνεπώς, για τους ανωτέρω λόγους η Προσφορά της εταιρείας «...» θα έπρεπε να είχε απορριφθεί από τον οικείο αναθέτοντα φορέα.

B) Σε σχέση με την Προσφορά της εταιρίας με τον δ.τ. «...» (τρίτη σε σειρά μειοδοσίας), η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η εν λόγω εταιρία υπέβαλε μεν τα ζητούμενα στο άρθρο 2.2. του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης Πιστοποιητικά και συγκεκριμένα: α) το Πιστοποιητικό ISO 9001:2015 (με αρ. IND168558/U), β) το Πιστοποιητικό ISO 14001:2015 (με αρ. IND168552/U) και γ) το Πιστοποιητικό BSOHSAS18001:2007 (με αρ. IND168552/U), όμως, τα ως άνω Πιστοποιητικά δεν συνοδεύονται από την επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, κατά

παράβαση της σχετικής απαίτησης του νόμου (άρθρο 92 του Ν. 4412/2016) και της επίμαχης Διακήρυξης (άρθρο 2.1.4.). Εν κατακλείδι, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι: «[...] η ΕΔΔ κατά την αξιολόγηση των τεχνικών φακέλων των προσφορών των εταιρειών «...» και «...» παρέλειψε να διαπιστώσει τις τυπικές ελλείψεις των δικαιολογητικών, που υπεβλήθησαν κατά παράβαση των όρων 2.1.4., 2.2.9.2. σε συνδυασμό με τον όρο 2.2. του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, καθώς και 2.4.2.5. της Διακήρυξης, και των συνακόλουθων διατάξεων του νόμου 4412/2016, με αποτέλεσμα το πρακτικό υπ' αρ. 1 από 21.12.2018 της ΕΔΔ, όπως και η συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας (αποσφράγιση οικονομικών προσφορών), να πάσχουν νομικών ελαττωμάτων [...]». Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα, η αρμόδια Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμών «[...] παρανόμως προέβη στην αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών των δύο (2) προαναφερόμενων συμμετεχόντων, πολλώ δε μάλλον, παρανόμως εισηγήθηκε την ανάδειξη, ως προσωρινού Αναδόχου, της εταιρείας «...», δεδομένου ότι ο φάκελος τεχνικής της προσφοράς ήταν πλημμελής [...]».

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα στις 27.03.2019 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), ως νόμος ορίζει, ήτοι εντός προθεσμίας εννέα (9) ημερών από την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής στις 18.03.2019 μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ στους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Η ως άνω Παρέμβαση κοινοποιήθηκε στην Α.Ε.Π.Π με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σκοπεύει δε στην απόρριψη της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης της Επιτροπής Διεξαγωγής Διαγωνισμών του αναθέτοντος φορέα, με την οποία εγκρίθηκε η Προσφορά της και αποφασίσθηκε η ανάδειξή της σε προσωρινό μειοδότη της προς ανάθεση σύμβασης. Συνεπώς, παραδεκτά ασκείται ενώπιον της Αρχής και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

7. Επειδή, στο άρθρο 92 («Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής») παρ. 4 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α΄ 188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική».

8. Επειδή, στο άρθρο 104 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 105 [...]».

9. Επειδή, στο άρθρο 253 «Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 36 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ), παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης

συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. [...]».

10. Επειδή, στο άρθρο 259 «Πολιτική Ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ» (άρθρο 40 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. είναι ανάλογο προς τους κινδύνους. 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει να τηρούνται τα ακόλουθα: α) οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) Οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής, και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφοτύπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες

επικύρωσης επιτρέπουν στον αναθέτοντα φορέα να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή. ββ) Σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, οι αναθέτοντες φορείς δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες. Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους - μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της απόφασης 2011/130/ΕΕ. Επίσης θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστεί τεχνικά τους μορφοτύπους αυτούς, συμπεριλαμβάνοντας στο σχετικό έγγραφο τις πληροφορίες που απαιτούνται για την επεξεργασία της υπογραφής. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν στην ηλεκτρονική υπογραφή ή στον φορέα του ηλεκτρονικού εγγράφου πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες επικύρωσης που επιτρέπουν την επικύρωση της παραλαμβανόμενης ηλεκτρονικής υπογραφής σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για τα άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα. 3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμ. ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς το χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., με κρυπτογραφημένο τρόπο και επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στον αναθέτοντα φορέα ή στη

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως ανωτέρω περιγράφεται. 4. Σε περίπτωση τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί σε χρόνο που να επιτρέπει την κανονική υποβολή των προσφορών, ο αναθέτων φορέας δεν υποχρεούται, συνολικά ή μερικά, να χρησιμοποιήσει το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης και Υποστήριξης του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή του, ο αναθέτων φορέας καθορίζει τον τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας. 5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. 6. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την απόφαση της παράγραφο 10 του άρθρου 258.

11. Επειδή, στο άρθρο 281 («Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης») παρ. 1 και 5 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι όροι που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών [...] 5. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να χρησιμοποιούν πρότυπα ή υποδείγματα εγγράφων σύμβασης τα οποία εκδίδονται από την Αρχή».

12. Επειδή, στο άρθρο 309 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» (άρθρο 81 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτοντες φορείς, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας, βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν

ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους που δεν αποδίδονται σε δική του ευθύνη, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. 2. Εάν οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν είχε πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν είχε τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, ο αναθέτων φορέας αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης. 3. Εφόσον τους ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 343, κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως στοιχεία αποδεικτικά της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.».

13. Επειδή, στο άρθρο 315 («Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας») του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης

σύμβασης(διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης, αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, επιλογής συμμετεχόντων, υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης και σύμβασης, καθορισμού προθεσμιών ολοκλήρωσης του συνόλου ή των επιμέρους διαδικασιών) πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 92 έως 100, 103 και 104, αναλόγως εφαρμοζόμενα».

14. Επειδή, στο άρθρο 1 («Κατάργηση της υποχρέωσης επικυρώσεων αντιγράφων εγγράφων») παρ. 2 του Ν. 4250/2014 («Διοικητικές απλουστεύσεις – Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα – Τροποποίηση των διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις», ΦΕΚ Α' 74), ορίζεται ότι: « Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999 (Α' 45) καταργούνται και η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου αντικαθίσταται ως εξής: «2.α. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα Δικαστήρια όλων των βαθμών, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005, καθώς και στα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. β. Δεν υφίσταται πλέον η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, με την επιφύλαξη της περίπτωσης δ' και των εγγράφων που προσκομίζονται για δικαστική χρήση, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α' ή επικυρωμένων αντιγράφων των εγγράφων αυτών από τους ενδιαφερόμενους για το σύνολο των συναλλαγών τους με τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α'. Αντί πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α', ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους. Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν

επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α'. Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο. Οι υπηρεσίες και οι φορείς στους οποίους κατατίθενται φωτοαντίγραφα, κατά τα ανωτέρω, υποχρεούνται να διενεργούν δειγματοληπτικό έλεγχο προκειμένου να εξακριβώσουν την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτά, σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των φωτοαντιγράφων που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, ιδίως ζητώντας τη συνδρομή των υπηρεσιών ή των φορέων που εξέδωσαν τα πρωτότυπα. Τα αποτελέσματα αυτού του ελέγχου εν συνεχεία κοινοποιούνται στην καθ' ύλην αρμόδια οργανική μονάδα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Εάν διαπιστωθεί κατά τον υποχρεωτικό ή άλλο έλεγχο ότι υποβλήθηκαν αλλοιωμένα φωτοαντίγραφα, εκτός από τις κυρώσεις που προβλέπονται στην παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986 και που επιβάλλονται στον ενδιαφερόμενο, εφόσον η πράξη αυτή δεν τιμωρείται αυστηρότερα από άλλη ποινική διάταξη, η διοικητική ή άλλη πράξη, για την έκδοση της οποίας υποβλήθηκαν τα φωτοαντίγραφα αυτά, ανακαλείται αμέσως [...]».

15. Επειδή, στο άρθρο 36 («Περιγραφή του έργου του δικηγόρου») του Ν. 4194/2013 (ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ, ΦΕΚ Β' 163), ορίζεται ότι: «[...] 2. Ομοίως στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνονται: β) Η έκδοση επικυρωμένων αντιγράφων κάθε είδους εγγράφων. Τα αντίγραφα αυτά έχουν πλήρη ισχύ ενώπιον οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, καθώς και έναντι ιδιωτών, φυσικών ή νομικών προσώπων. γ) Η μετάφραση εγγράφων που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, καθώς και η μετάφραση ελληνικών εγγράφων σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα. Η μετάφραση έχει πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, εφόσον συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που μεταφράστηκε και ο δικηγόρος βεβαιώνει ότι έχει επαρκή γνώση της γλώσσας από και προς την οποία μετέφρασε. δ) [...]».

16. Επειδή, στο άρθρο 25 («Νομική ισχύς των ηλεκτρονικών υπογραφών») του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ, ορίζεται ότι: «1. Δεν απορρίπτονται η νομική ισχύς και το παραδεκτό της ηλεκτρονικής υπογραφής ως αποδεικτικού στοιχείου σε νομικές διαδικασίες μόνο λόγω του γεγονότος ότι είναι σε ηλεκτρονική μορφή ή ότι δεν πληροί όλες τις απαιτήσεις για τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές. 2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη». Περαιτέρω, στο άρθρο 26 («Απαιτήσεις για τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές») του ως άνω Κανονισμού, ορίζεται ότι: «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων». Στο άρθρο 27 («Ηλεκτρονικές υπογραφές σε δημόσιες υπηρεσίες») του εν λόγω Κανονισμού ορίζεται ότι: «1 [...] 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5». Συνεπώς, με τον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 καθορίζονται οι απαιτήσεις

ασφάλειας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και το πλαίσιο εποπτείας των παρόχων τους. Κατά τα οριζόμενα στον ως άνω Κανονισμό, η ψηφιακή υπογραφή εκδίδεται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης, οι οποίοι με τη χορήγησή της εγγυώνται για τα στοιχεία του κατόχου της και επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής. Με τη χρήση της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σκοπός είναι να επιτυγχάνεται η ταυτοποίηση του υπογράφοντος, δηλαδή η σύνδεση της ηλεκτρονικής συναλλαγής με το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει, η εγγύηση της γνησιότητας των ψηφιακών δεδομένων και η δέσμευση του υπογράφοντος ως προς την ηλεκτρονική συναλλαγή, δηλαδή ο υπογράφων να μη μπορεί να αρνηθεί την συμβολή του στην εν λόγω συναλλαγή. Επιπλέον, η απρόσκοπτη λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. βασίζεται στη δυνατότητα επαλήθευσης του ακριβούς χρόνου παροχής των υπηρεσιών του συστήματος προς το χρήστη αυτού, όπως με την εξακρίβωση του χρόνου υποβολής της Προσφοράς κάθε συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο σύστημα. στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα στοιχεία και δικαιολογητικά προβλέπεται από τον Ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται αντίγραφα των πρωτοτύπων [...]

17. Επειδή, στο άρθρο 8 της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/02.06.2017 (ΦΕΚ 1924 Β' / 2 Ιουνίου 2017), με θέμα: «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» προβλέπεται ότι: «1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος κατά περίπτωση, με: • την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». • την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Προκηρυγμένου Διαγωνισμού» του εκάστοτε διαγωνισμού την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς», ο οποίος περιλαμβάνει τους (υπό)φακέλους: - «Δικαιολογητικά

Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» - «Οικονομική Προσφορά» - «Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου». 2. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη, και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του Συστήματος [...] 3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/EK (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας [...]». Περαιτέρω, στο άρθρο 9 ορίζεται ότι: «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β`401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ή στη ΓΓΕΠΚ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω». Τέλος στο άρθρο 15 ορίζεται ότι: «1. Χρόνος και τρόπος υποβολής Προσφορών και Αιτήσεων Συμμετοχής. 1.1. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την προσφορά, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή τους σε διαγωνιστική διαδικασία και μέχρι τη σύναψη της σύμβασης μέσω του Συστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσης_ [...] Ο χρήστης- οικονομικός φορέας

υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: 1.2.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. 1.2.1.1 Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτονα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). 1.2.1.2 Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά, τα οποία φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα στοιχεία και δικαιολογητικά προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται αντίγραφα των πρωτοτύπων [...]. 1.2.2.2 Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η όποια αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [...].

18. Επειδή, στο άρθρο 2.1.4. («Γλώσσα») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 10-11), ορίζεται ότι: «Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Τυχόν ενστάσεις ή προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα. Οι προσφορές και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση

τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188).Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδια της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται στην αγγλική, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. Κάθε μορφής επικοινωνία με τον αναθέτοντα φορέα, καθώς και μεταξύ αυτής, και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα».

19. Επειδή, στο άρθρο 2.2.6. («Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 17), ορίζεται ότι: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Συμμόρφωση με τα οριζόμενα στο Παράρτημα I «Τεχνική περιγραφή - Τεχνικές Προδιαγραφές» και Παράρτημα II «Κατάσταση Συμμόρφωσης».

20. Επειδή, στο άρθρο 2.2.7. («Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 17), ορίζεται ότι: «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: με το πρότυπο εξασφάλισης ποιότητας ISO 9001 και περιβαλλοντικής διαχείρισης 14001».

21. Επειδή, στο άρθρο 2.2.9.2. («Αποδεικτικά μέσα») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 19), ορίζεται ότι: «Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/201676. [...] Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 ν. 4412/2016. Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν ο αναθέτων φορέας που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν. Β. Ι. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα παρακάτω δικαιολογητικά (80): [...]». Περαιτέρω, στην υποσημείωση (80) του ως άνω άρθρου ορίζεται ότι: «Σχετικά με την κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων εγγράφων σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων διευκρινίζονται τα εξής: 1. Απλά αντίγραφα δημοσίων εγγράφων: Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων ή των ακριβών αντιγράφων των δημοσίων εγγράφων, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014. Σημειωτέον ότι η παραπάνω ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τα συμβολαιογραφικά έγγραφα (λ.χ. πληρεξούσια, ένορκες βεβαιώσεις κ.ο.κ.), για τα οποία συνεχίζει να υφίσταται η υποχρέωση υποβολής κεκυρωμένων αντιγράφων. 2. Απλά αντίγραφα αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων: Επίσης, γίνονται αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα

εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά είναι νομίμως επικυρωμένα από την αρμόδια αρχή της χώρας αυτής και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν. 4194/2013). Σημειώνεται ότι δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν οι απαιτήσεις υποβολής δημοσίων εγγράφων με συγκεκριμένη «επισημείωση» (APOSTILE), οι οποίες απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις της χώρας (Σύμβαση της Χάγης) ή άλλες διακρατικές συμφωνίες (βλ. και σημείο 6.2.) 3. Απλά αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων, Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν 4194/2013), καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν Θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014. 4. Πρωτότυπα έγγραφα και επικυρωμένα αντίγραφα Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά και πρωτότυπα ή νομίμως επικυρωμένα αντίγραφα των δικαιολογητικών εγγράφων, εφόσον υποβληθούν από τους διαγωνιζόμενους».

22. Επειδή, στο άρθρο 2.4.2. («Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών Ηλεκτρονική Διαδικασία» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 23-24), ορίζεται ότι: «2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ. 56902/215 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Ειθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ. Η.ΔΗ.Σ.)» Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που

Αριθμός απόφασης:520/2019

προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 "Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr), ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α. [...]». Περαιτέρω, στην παράγραφο 2.4.2.5. της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 24), ορίζεται ότι: «Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται Θεώρηση γνησίου της υπογραφής. Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στον αναθέτων φορέα, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά την διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν σε έντυπη μορφή και σε εύλογη προθεσμία όλα ή ορισμένα

δικαιολογητικά και στοιχεία που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας».

23. Επειδή, στο άρθρο 2.4.6. («Λόγοι απόρριψης προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 26), ορίζεται ότι: «Ο αναθέτων φορέας με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από τον αναθέτοντα φορέα σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.3 περ.γ της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων. ζ) η οποία είναι υπό αίρεση, η) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής, θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης».

24. Επειδή, στο άρθρο 3.1.2. («Αξιολόγηση προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 27-28), ορίζεται ότι: «Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών ο Αναθέτων Φορέας προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Ειδικότερα : α) Η αρμόδια Επιτροπή καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου β) Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη [...] Για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών μπορεί να συντάσσεται ενιαίο πρακτικό, το οποίο κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», μόνο στον αναθέτοντα φορέα, προκειμένου η τελευταία να ορίσει την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης του (υπο)φακέλου των οικονομικών προσφορών. γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των υποβληθεισών Οικονομικών προσφορών. δ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τις τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη και σύμφωνα με τούς όρους και τις απαιτήσεις της παρούσας και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Το εν λόγω πρακτικό κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», στον αναθέτοντα φορέα προς έγκριση [...] Στη συνέχεια εκδίδεται από τον αναθέτοντα φορέα μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής»), «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά»), η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί

προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.4 της παρούσας».

25. Επειδή, στο άρθρο 2.2. («Πιστοποιήσεις») του Παραρτήματος Ι («Τεχνική Περιγραφή – Τεχνικές Προδιαγραφές»), που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επίμαχης Διακήρυξης, ορίζεται ότι: «Για τη διαπίστωση των φυσικών ιδιοτήτων τους, οι προσκρουστήρες θα συνοδεύονται από πιστοποιητικά προδιαγραφής των χρησιμοποιηθέντων υλικών. • Οι προσκρουστήρες θα προέρχονται από διεθνώς αναγνωρισμένο κατασκευαστή και ο Ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει τεχνικούς καταλόγους του οίκου, καθώς επίσης και δημοσιευμένες καμπύλες τεχνικών χαρακτηριστικών (καμπύλες ενέργειας - αντίδρασης), όπως επίσης και κατάλογο εγκατεστημένων παρόμοιων προσκρουστήρων τα τελευταία 5 χρόνια. • Πιστοποιητικό προέλευσης του εμπορικού επιμελητηρίου της χώρας κατασκευής, επιβεβαιώνοντας τη χώρα και το εργοστάσιο κατασκευής. Το εργοστάσιο κατασκευής θα πρέπει να φέρει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της PIANC 2002: • Πιστοποιητικό ISO 9001:2008 του εργοστασίου κατασκευής το οποίο θα πιστοποιεί την εφαρμογή Συστήματος Ποιοτικής Διαχείρισης στο Σχεδιασμό, την Ανάπτυξη και την Κατασκευή Προσκρουστήρων, (ισχύουσας ημερομηνίας) • Πιστοποιητικό ISO 14001:2004 του εργοστασίου κατασκευής το οποίο θα πιστοποιεί την εφαρμογή στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, (ισχύουσας ημερομηνίας). • Πιστοποιητικό νηογνώμονα (MCC – Manufacturer's Capability Certificate), των BUREAU VERITAS S.A., LLOYD'S REGISTER GROUP LIMITED ή οποιουδήποτε άλλου, που επιβεβαιώνει τη συμμόρφωση κατασκευής των προσκρουστήρων, σύμφωνα με τις Διεθνείς Πρότυπες Προδιαγραφές ISO 17357:2002 (Revision ISO 17357:2014). • Πιστοποιητικά αλυσίδων και ναυτικών κλειδιών στερέωσης που θα αποδεικνύουν την ποιότητα του υλικού και την ικανότητα παραλαβής του μέγιστου φορτίου σχεδιασμού. Όλα τα πιστοποιητικά που αφορούν την διασφάλιση ποιότητας των προϊόντων θα αναφέρονται στο εργοστάσιο παραγωγής των προσκρουστήρων (όχι των αντιπροσώπων αυτών)».

26. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣτΕ 3703/2010, ΣτΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣτΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

27. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 • ΔΕΕ Απόφαση της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10, Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επόμενες).

28. Επειδή, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως, πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.12.2002, Υπόθεση C-470/99, Universale-Bau, σκέψη 91· ΔΕΕ, Απόφαση της 29.04.2005, Υπόθεση C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ).

29. Επειδή, οι προσφέροντες πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχειρίσεως, τόσο κατά τον χρόνο που ετοιμάζουν τις προσφορές τους, όσο και κατά τον χρόνο που αυτές αποτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.11.1999, Υπόθεση C-275/98, Unitron Scandinavia A/S, σκέψη 31• ΔΕΕ, Απόφαση της 7.12.2000, Υπόθεση C-324/98, Telaustria Verlags GmbH, σκέψη 61 • ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SpA, σκέψη 37 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.06.2003, Υπόθεση C-315/01, GAT, σκέψη 73 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 12.03.2015, C-538/13, eVigilo, σκέψη 33 • ΔΕΕ, Απόφαση της 06.11.2014, Υπόθεση C 42/13, Cartiera dell'Adda, σκέψη 44 • ΔΕΕ Απόφαση της 24.05.2016, Υπόθεση C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S, σκέψη 37 κλπ).

30. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του Διαγωνισμού, κατά την οποία η

νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Άλλωστε οι απαραίτητες ικανότητες των υποψηφίων αποδεικνύονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών που ορίζονται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή. Επειδή, περαιτέρω, από τις διατάξεις της επίμαχης Διακήρυξης και του Ν. 4412/2016, ερμηνευόμενες ενόψει και της αρχής της τυπικής διαδικασίας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, συνάγεται ότι η υποβολή των προβλεπόμενων από τις εν λόγω διατάξεις δικαιολογητικών συμμετοχής και των πρόσθετων δικαιολογητικών που απαιτούνται από τη Διακήρυξη, η οποία (υποβολή) πρέπει να γίνεται «μαζί με την Προσφορά», αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής του ενδιαφερομένου.

31. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν την διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, κατά το πνεύμα, τόσο της ενωσιακής, όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣΤΕ 5022/2012), προκειμένου να συμμετάσχει νομίμως στον Διαγωνισμό. Η παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣΤΕ 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες Προσφορές τους (ΕΛΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους,

στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27).

32. Επειδή, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν στον τρόπο υποβολής των Προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Δημήτριος Ι. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Σάκκουλας, 2017, σελ. 195-197).

33. Επειδή, μια Προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής, είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 36 • ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Υπόθεση C-336/12, Manona, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40 • ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Υπόθεση C-336/12, Manona, σκέψη 36), οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς και στην υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 11.05.2017, Υπόθεση C-131/2016, Archus and Gama • ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40 • ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Manona, Υπόθεση C-336/12, σκέψη 36). Άλλωστε, η διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής αφορά, κατ' αρχήν, νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά και όχι υποβληθέντα, μη νόμιμα κατά περιεχόμενο, δικαιολογητικά, καθόσον τυχόν μεταγενέστερη συμπλήρωση, των κρίσιμων μη νόμιμων δικαιολογητικών από τον οικονομικό φορέα, θα ισοδυναμούσε με ανεπίτρεπτη αντικατάστασή τους (βλ. ΔεφΑΘ 319/2017). Ως εκ τούτου, η δυνατότητα διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια η αναθέτουσα αρχή δύναται να δέχεται εν γένει διορθώσεις παραλείψεων, οι οποίες κατά τη ρητή πρόβλεψη εγγράφων της σύμβασης επάγονται τον

αποκλεισμό του υποψηφίου (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 6.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell' Adda SpA κατά CEM Ambiente SpA, σκέψη 46, υπ' αριθμ. 471/2018 Απόφαση 1ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 63, υπ' αριθμ. 1132_1133 Απόφαση 7ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 34).

34. Επειδή, περαιτέρω, με τον αποκλειστικό τρόπο ψηφιακής υπογραφής των εγγράφων που έχουν συνταχθεί από τον ίδιο τον υποβάλλοντα αυτά οικονομικό φορέα, αναλαμβάνεται, έναντι της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, η ευθύνη για την αλήθεια και την ακρίβεια των δηλουμένων και υφίσταται βεβαιότητα ότι τα εν λόγω στοιχεία της Προσφοράς προέρχονται πράγματι από το πρόσωπο που τα υπογράφει. Επομένως, δεν παρίστανται νομότυπα τα έγγραφα που δεν είναι ψηφιακά υπογεγραμμένα από τον υποβάλλοντα Προσφορά οικονομικό φορέα, από τον οποίο φέρεται ότι συντάχθηκαν και, για τον λόγο αυτό, δεν δύναται να ληφθούν υπόψη προς εκπλήρωση από τον προσφέροντα της υποχρέωσής υποβολής τους (βλ ΔΕΦΑΘ 136/2018 σκ.15).

35. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, είναι γνωστό σε κάθε ευλόγως ενημερωμένο και κανονικά επιμελή υποψήφιο, ότι οι διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, που προκηρύσσονται από τις αναθέτουσες αρχές /αναθέτοντες φορείς, εκτιμώμενης αξίας άνω των 60.000€, όπως εν προκειμένω, διενεργούνται μέσω ΕΣΗΔΗΣ, ήτοι ηλεκτρονικά (βλ. άρθρο 259 Ν. 4412/2016 αλλά και τον ίδιο τον τίτλο της Διακήρυξης), ομοίως ότι, όταν τα έγγραφα υπογράφονται από τον ίδιο τον προσφέροντα, πρέπει να φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή [άρθρο 15 της ΥΑ με Αριθμ. 56902/215/2017 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)»], για αυτό άλλωστε απαιτείται από την παρ. 2.4.2.1. της Διακήρυξης (σελ. 23), για τη νόμιμη συμμετοχής τους στον Διαγωνισμό να διαθέτουν ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr).

36. Επειδή, με την υπ' αριθμ. 76/2018 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, το οποίο επιλαμβανόμενο επί αιτήσεως αναστολής επί της υπ' αριθμ. 87/2018 Απόφασης της Α.Ε.Π.Π, έκρινε στην σκέψη 16 ότι: «Επειδή, από τον όρο της παραγράφου 2.2.7. της Διακήρυξης, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του ν. 4250/2014 που διέπει τον ένδικο διαγωνισμό, φαίνεται να συνάγεται ότι ο κάθε διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει, στο φάκελο των «δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς», πιστοποιητικό ISO ή άλλο ισοδύναμο πιστοποιητικό σε αντίγραφο ή ευκρινές φωτοαντίγραφο, εφόσον το πρωτότυπο έφερε θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περιπτώσεως α' του άρθρου 1 του ανωτέρου νόμου ή επικύρωση από δικηγόρο (ΣΤΕ 4043/2015). Στη συγκεκριμένη, όμως, περίπτωση, οι τρεις διαγωνιζόμενες εταιρίες κατέθεσαν φωτοτυπικά αντίγραφα από πιστοποιητικά διασφάλισης και ποιότητας κατά ISO 22000:2005, τα οποία αποτελούν απλά φωτοαντίγραφα από πρωτότυπα ιδιωτικών εγγράφων που δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 ή επικύρωση από δικηγόρο. Ενόψει τούτων, οι προσφορές των συγκεκριμένων εταιριών (ως προς τις πληττόμενες ομάδες) φαίνεται να πάσχουν από μη νόμιμη υποβολή των δικαιολογητικών που απαιτούνται από τους προαναφερόμενους όρους της Διακήρυξης, η οποία επισύρει την απόρριψη των προσφορών κατά τον όρο 2.4.3. περ. ζ' αυτής, και όχι να παρουσιάζουν επουσιώδη πλημμέλεια περί της σήμανσης αντιγράφων, η οποία δύναται να συμπληρωθεί με διευκρινήσεις κατά τις παρ. 2 και 5 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016. Ενόψει τούτων, η ανωτέρω κρίση της προσβαλλόμενης απόφασης της Α.Ε.Π.Π δεν φαίνεται πλημμελής, ο δε αντίθετος λόγος της κρινόμενης αίτησης δεν πιθανολογείται σοβαρώς ως βάσιμος [...]».

37. Επειδή, στο Πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη με θέμα: «Αποδοχή Μεταφράσεων Δικηγόρου» (Ιούλιος 2006), αναφέρεται ότι: «[...] Εφόσον συνεπώς υποβληθεί μετάφραση υπό δικηγόρου, αυτή είναι υποχρεωτική μεν για τη Διοίκηση, ο τελευταίος ωστόσο αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη για την ακρίβεια της μεταφράσεως (την οποία πιστοποιεί άλλωστε με το κύρος της

ιδιότητός του ως δημόσιου λειτουργού). Μάλιστα η μη ορθή μετάφραση του ξενόγλωσσου εγγράφου που περιλαμβάνει αλλοιώσεις ή άλλες μεταβολές περιεχομένου του, πέραν αυτών που είναι αναγκαίες από τη δομή της γλώσσας, συγκροτεί την αντικειμενική υπόσταση της ψευδούς βεβαίωσης (άρ. 242 ΠΚ) εφόσον από τις αλλοιώσεις μπορεί να επέλθει έννομη συνέπεια [...] Ο δικηγόρος μεταφράζει (απλώς) το ξενόγλωσσο έγγραφο, χωρίς να έχει αρμοδιότητα και να ερμηνεύει ή να επεξηγεί ταυτόχρονα το περιεχόμενό του. Η οποιαδήποτε διευκρίνιση για τη φύση ή το περιεχόμενο του εγγράφου, όσο και αν συνδέονται μ' αυτό, δεν ανήκουν σ' αυτό και ως εκ τούτου, δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στη μετάφραση [...]

38. Επειδή, στον επίμαχο Διαγωνισμό συμμετείχαν οι κάτωθι τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς: 1. «...». 2. «...». 3. «...». 4. «...». Περαιτέρω, στο συμπροσβαλλόμενο, από 06.02.2019 (1^ο) Πρακτικό της Ε.Δ.Δ. αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: *«[...] Η Επιτροπή του Διαγωνισμού, αφού ολοκλήρωσε τον έλεγχο των συνημμένων στο ως άνω τμήμα της προσφοράς σχετικών αρχείων, για κάθε έναν Υποψήφιο, κρίνει ότι η συμμετοχή όλων των ανωτέρω Εταιρειών είναι έγκυρη, σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών άρθρων της διακήρυξης. Επίσης έκρινε ότι: - Τα υποβληθέντα έγγραφα της εταιρείας «...» είναι άρτια, ορθά και καλύπτουν στο σημείο αυτό τις απαιτήσεις της Διακήρυξης [...] Κατά τον έλεγχο των υποβληθέντων εγγράφων της εταιρείας «...» παρατηρήθηκε ότι σε σχέση με την απαίτηση Α07 του πίνακα συμμόρφωσης της τεχνικής προσφοράς, στο αρχείο Τεχνικών Χαρακτηριστικών της Τεχνικής Προσφοράς της εταιρείας δεν διευκρινίζεται επαρκώς η συμμόρφωση του προσφερόμενου προϊόντος ως προς τις ακόλουθες ιδιότητες ελαστικών προσκρουστήρων: «Απομένουσα παραμόρφωση (Din 53517)» και «Αντίσταση σε τριβή/απόξεση (Din 53516)». Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι στο ηλεκτρονικά υποβληθέν αρχείο «ΤΠ 4α ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ dig signed.pdf» υπήρχε ένα πρόδηλα εκ παραδρομής λάθος, καθώς μία σελίδα εμφανιζόταν εις διπλούν, ενώ από την νοηματική ροή του κειμένου προέκυπτε ότι έλειπε μία σελίδα. Κατά τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 3.1.1 της σχετικής Διακήρυξης, η Επιτροπή του Διαγωνισμού έστειλε το υπ' αριθμ.*

Αριθμός απόφασης:520/2019

πρωτ. 1119/01-02-2019 έγγραφό της για παροχή των σχετικών διευκρινίσεων και την αποστολή της ορθής επανάληψης του εν λόγω αρχείου. Η ανωτέρω εταιρεία ανταποκρίθηκε με το από 01-02-2019 έγγραφό της (αρ. πρωτ. Εισερχ. ΟΛΠΑ 1149/01.02.2019). Κατόπιν της παραλαβής των διευκρινίσεων αυτών και του ελέγχου όλων των υπόλοιπων υποβληθέντων εγγράφων της εταιρείας, η Επιτροπή Διαγωνισμού έκρινε ότι τα υποβληθέντα έγγραφα της εταιρείας «...» είναι άρτια, ορθά και καλύπτουν στο σημείο αυτό τις απαιτήσεις της Διακήρυξης. - Τα υποβληθέντα έγγραφα της εταιρείας «...» είναι ορθά πλην των ακόλουθων σημείων: 1 [...] 2) Επιπλέον ως προς το ηλεκτρονικά υποβληθέν αρχείο «2.4.2.3 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ.pdf» παρατηρήθηκε ότι στερείται της ηλεκτρονικής υπογραφής που απαιτείται υποχρεωτικά για όλα τα παραχθέντα από τους οικονομικούς φορείς έγγραφα. Συνεπώς, από τα παραπάνω προκύπτει ότι η τεχνική προσφορά της εταιρείας «...» παρουσιάζει ελλείψεις και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της εν λόγω σύμβασης [...]. Κατόπιν των ανωτέρω η Επιτροπή: - κάνει δεκτές στην συνέχεια της διαδικασίας, ήτοι στην αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών, τις εταιρείες: 1) «...», 2) «...» και 3) «...», διότι κρίνει ότι συμμορφώνονται πλήρως με όσα στοιχεία απαιτεί η Διακήρυξη για την φάση «Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς» [...]. Περαιτέρω, στο από 14.02.2019 (2^ο) Πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών της Ε.Δ.Δ, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] Κατά την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των ανωτέρω τριών συμμετεχόντων ελήφθησαν υπόψη, τόσο τα έντυπα οικονομικής προσφοράς, που συντάχθηκαν σύμφωνα με το παράρτημα V της σχετικής διακήρυξης, όσο και τα ηλεκτρονικά αρχεία που παράχθηκαν αυτόματα από το σύστημα ΕΣΗΔΗΣ. Σε σχέση με τα έντυπα οικονομικής προσφοράς, προέκυψε ότι αυτά ήταν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2.4.4. και το παράρτημα V της σχετικής διακήρυξης. Οι προσφερόμενες τιμές αποτυπώθηκαν στον ακόλουθο πίνακα:

Συμμετέχουσα εταιρεία	Τιμή μονάδας	Συνολικό Ποσό Προσφοράς (πλέον ΦΠΑ)
«...»	7.805,25€	163.910,25€ (*)

Αριθμός απόφασης:520/2019

«...»	6.745,00€	141.645,00€
«...».	9.880,00€	207.480,00€

Κατόπιν των ανωτέρω, η εταιρεία «...» είναι μειοδότης του Διαγωνισμού για την υλοποίηση της ενέργειας ανάδειξης αναδόχου για το έργο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΚΡΟΥΣΤΗΡΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΡΗΠΙΔΩΜΑΤΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΠΑΤΡΩΝ» και προτείνεται (σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 3.1.2. της σχετικής διακήρυξης), η ανάδειξή της σε προσωρινό ανάδοχο [...].

Επειδή, περαιτέρω, με την προσβαλλόμενη, υπ' αριθ. 18/04.03.2019 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα αποφασίσθηκε ομόφωνα: α) Η έγκριση του από 06.02.2019/1ου Πρακτικού και του από 14.02.2019/2ου Πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού (Ε.Δ.Δ.) ανάδειξης αναδόχου για την «Προμήθεια Ελαστικών Προσκρουστήρων εξοπλισμού κρηπιδωμάτων Βορείου Λιμένα Πατρών» εκτιμώμενης αξίας 215.250,00€ πλέον Φ.Π.Α., β) Η ανάδειξη της εταιρίας «...» σε προσωρινό ανάδοχο του Διαγωνισμού με τιμή μονάδος 6.745,00€/τεμ και συνολικό ποσό Εκατό Σαράντα Μία χιλιάδες και Εξακόσια Σαράντα Πέντε Ευρώ (141.645,00€) πλέον ΦΠΑ, ήτοι Εκατό Εβδομήντα Πέντε χιλιάδες και Εξακόσια Τριάντα Εννέα Ευρώ και Ογδόντα Λεπτά (175.639,80€) με ΦΠΑ. και γ) Η συνέχιση των υπολοίπων διαγωνιστικών διαδικασιών, σύμφωνα με την παράγραφο 3.2. «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου» της Διακήρυξης.

39. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι μαζί με την Προσφορά της στον επίμαχο Διαγωνισμό υπέβαλε (σε μορφή pdf), το ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «ΤΠ 3δ COMPANY PROFILE ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΤΟΥ», «που αποτελεί την παρουσίαση του εργοστασίου με εικόνες, λίστα μηχανημάτων, πιστοποιητικά εγκατάστασης αυτού, πιστοποιητικά ISO, PIANC, καθώς και υποδείγματα πιστοποιητικών που συνήθως συνοδεύουν τα υλικά από άλλα παρόμοια έργα». Μάλιστα, η παρεμβαίνουσα επισημαίνει ότι το ως άνω

ηλεκτρονικό αρχείο υποβλήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του Διαγωνισμού, όπως ακριβώς παραλήφθηκε από το εργοστάσιο κατασκευής. Στη συνέχεια (σελ. 4 της Παρέμβασης), η παρεμβαίνουσα διατείνεται ότι από τη διατύπωση του άρθρου 2.1.4. («Γλώσσα») της Διακήρυξης («μπορούν») - που, κατά την κρίση της, έχει την έννοια του δυνητικού, ενώ σε αντίθετη περίπτωση το κατάλληλο ρήμα θα ήταν «υποχρεούνται» - προκύπτει ότι η υποβολή επίσημης μετάφρασης για τα ζητούμενα Πιστοποιητικά ISO είναι προαιρετική, ενώ άλλωστε στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι: *«Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα – εταιρικά ή μη – με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται στην αγγλική, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική»*. Περαιτέρω, προς αντίκρουση του ισχυρισμού της προσφεύγουσας ότι τα υποβληθέντα Πιστοποιητικά δεν είναι ευκρινή, υποστηρίζει ότι όλα τα αρχεία pdf μπορούν να μεγεθυνθούν κατά τη βούληση του αναγνώστη, ώστε να μπορεί αυτός να περιεργαστεί κάθε τμήμα της επιφάνειας του εξεταζόμενου αρχείου. Συνεπώς, όλα τα ιδιωτικά αλλοδαπά έγγραφα που υπέβαλε στον εν θέματι Διαγωνισμό μπορούν να αναγνωσθούν από τον αναθέτοντα φορέα, ώστε να ελεγχθεί η γνησιότητά και η νομιμότητά τους, ενώ σε περίπτωση που ζητηθεί η συνδρομή της προς τούτο, δηλώνει πως είναι διατεθειμένη να το πράξει.

Β) Ως προς τον δεύτερο λόγο Προσφυγής (εξουσιοδότηση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρίας χωρίς εγκεκριμένη ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή του εξουσιοδοτούντος), η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι η επίμαχη εξουσιοδότηση, που έχει μεν εκδοθεί από αυτήν, φέρει, όμως, τη βεβαίωση δημόσιας αρχής για το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος οικονομικού φορέα-υποψηφίου, υποβλήθηκε ταχυδρομικώς στον αναθέτοντα φορέα εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή της, όπως απαιτεί η Διακήρυξη, μαζί με τα λοιπά στοιχεία της Προσφοράς της, τα οποία, επίσης, απαιτείται, βάσει του Ν. 4250/2014, να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή (π.χ εγγυητική επιστολή κλπ). Εν όψει των ανωτέρω, η παρεμβαίνουσα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προσβαλλόμενη Απόφαση της Ε.Δ.Δ. είναι καθόλα νόμιμη, αφού δεν παραβιάσθηκε κανένας ουσιώδης όρος της Διακήρυξης, ενώ η ασκηθείσα Προδικαστική Προσφυγή έγινε για λόγους

παρακώλυσης της διαγωνιστικής διαδικασίας *«εστιάζοντας επιλεκτικά σε επουσιώδεις και θεραπεύσιμους λόγους των άρθρων της Διακήρυξης».*

40. Επειδή, στο με αρ. πρωτ. 2675/22.03.2019 έγγραφο που απέστειλε ο οικείος αναθέτων φορέας στην Αρχή, περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, συνημμένο έγγραφο με τον τίτλο: «ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΠΟΨΕΩΝ», όπου διατυπώνονται οι κάτωθι απόψεις σε σχέση με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή.

Α) Ως προς τον πρώτο λόγο της Προσφυγής (παράλειψη επικύρωσης και επίσημης μετάφρασης των Πιστοποιητικών ISO), ο ΟΛΠΑ Α.Ε ισχυρίζεται καταρχάς, ότι από τη διατύπωση του άρθρου 2.1.4. της Διακήρυξης συνάγεται σαφώς ότι η μετάφραση των αλλοδαπών ιδιωτικών εγγράφων (στην ελληνική γλώσσα) είναι προαιρετική και όχι υποχρεωτική, γεγονός που αποδεικνύεται από το ότι οι λοιπές - πέραν της προσφεύγουσας – εταιρίες που συμμετείχαν στον υπόψη Διαγωνισμό *«αντιλήφθηκαν και ερμήνευσαν με διαφορετικό τρόπο [...] τον ίδιο όρο της Διακήρυξης».* Επίσης, αναφέρει ότι στο άρθρο 2.2. («Πιστοποιήσεις») του Παραρτήματος Ι («Τεχνική Περιγραφή - Τεχνικές Προδιαγραφές») της Διακήρυξης, στο οποίο περιλαμβάνεται η απαίτηση προσκόμισης των επίμαχων Πιστοποιητικών, δεν θεσπίζεται υποχρέωσης επικύρωσης αυτών ή προσκόμισης ελληνικής μετάφρασης. Όπως μάλιστα χαρακτηριστικά αναφέρει για το εν λόγω ζήτημα ο αναθέτων φορέας (σελ. 6-7 των Απόψεων): *«Περαιτέρω από τις διατάξεις της Διακήρυξης δεν προκύπτει ρητή υποχρέωση και μάλιστα με «ποινή αποκλεισμού ή απαραδέκτου» υποβολής των πιστοποιητικών ISO μεταφρασμένων και επικυρωμένων, ώστε οποιαδήποτε απόκλιση των εν θέματι προσφορών από ένα τέτοιον ουσιώδη και απαραίτητο όρο, να οδηγούσε σε απόρριψή τους από την Επιτροπή Διαγωνισμού κατά δέσμια αρμοδιότητά της. Εξάλλου, αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτητους όρους της Διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006) [...]».*

Α.α) Στη συνέχεια, ο αναθέτων φορέας διατυπώνει επικουρικώς - όπως άλλωστε ο ίδιος επισημαίνει - την άποψη ότι τα επίμαχα Πιστοποιητικά ISO, που εκ της

Διακηρύξεως αποτελούν υποχρεωτικά στοιχεία τεκμηρίωσης για την απόδειξη της συμμόρφωσης των προσφερόμενων προσκρουστήρων με τα ζητούμενα Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα (εν προκειμένω αγγλική), χωρίς να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική, δεδομένου ότι: *«[...] από την επισκόπηση του περιεχομένου τους, μπορεί κανείς να θεωρήσει ότι εμπίπτουν στην ανωτέρω διάταξη, ήτοι στην έννοια των «τεχνικών φυλλαδίων» των προμηθευτών - κατασκευαστικών οίκων [...]*».

Α.β) Επιπροσθέτως, ο αναθέτων φορέας διατείνεται ότι η θεσπιζόμενη απαίτηση υποβολής των Πιστοποιητικών ISO του εργοστασίου κατασκευής των προσκρουστήρων, αποτελεί Τμήμα των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ της Τεχνικής Περιγραφής, *«τα οποία με τη σειρά τους αποτελούν περιεχόμενο της παραγράφου 2.2.6. της Διακήρυξης»* και συνεπώς, τα Πιστοποιητικά αυτά αξιολογούνται προκαταρκτικά κατά την υποβολή της Προσφοράς και στη συνέχεια, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά τη σύναψη της σύμβασης. Μάλιστα, προς επίρρωση του ως άνω ισχυρισμού του επισημαίνει ότι: *«[...] από το υποβληθέν Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.) προκύπτει ότι ο αναδειχθείς μειοδότης μπορεί να προσκομίσει επικυρωμένο έγγραφο του προμηθευτή του κατά την κατάθεση των δικαιολογητικών κατακύρωσης»*.

Α.γ) Τέλος, στο ως άνω Έγγραφο Απόψεων του ΟΛΠΑ Α.Ε αναφέρεται σε σχέση με τα κρινόμενα ζητήματα, ότι στο άρθρο 2.2.9.2. («Αποδεικτικά μέσα») της Διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ότι ο αναθέτων φορέας δύναται να αναζητά Πιστοποιητικά απευθείας μέσω Εθνικής Βάσης Δεδομένων, εάν στο ΤΕΥΔ που υποβάλλουν οι οικονομικοί φορείς, αναφέρεται ότι η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά και αναγράφεται η διαδικτυακή διεύθυνση, η αρχή ή ο φορέας έκδοσης, καθώς και τα επακριβή στοιχεία αναφοράς των σχετικών εγγράφων. Συνεπώς, η εγκυρότητα των επίμαχων Πιστοποιητικών ISO θα μπορούσε δυνητικά να ελεγχθεί και από τον ΟΛΠΑ Α.Ε, δεδομένου ότι διατίθενται εν προκειμένω ηλεκτρονικά τα στοιχεία των προμηθευτών (κατασκευαστικών οίκων) της καθής η Προσφυγή. Εν όψει των ανωτέρω, ο αναθέτων φορέας καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι ορθώς κρίθηκε από την Ε.Δ.Δ, πως αρκεί η

δέσμευση των οικονομικών φορέων (κατά την υποβολή της Προσφοράς τους), ότι διαθέτουν τις επίμαχες πιστοποιήσεις, γεγονός που, κατά την κρίση του, αποδείχθηκε στην προκείμενη περίπτωση, αφού μαζί με την Προσφορά της παρεμβαίνουσας υποβλήθηκαν ευκρινή αντίγραφα των ζητούμενων Πιστοποιητικών ISO. Μάλιστα, ο ΟΛΠΑ Α.Ε υπογραμμίζει (σελ. 9 των Απόψεών του), ότι, σε αντίθεση με τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, τα Πιστοποιητικά που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα είναι ευκρινή, καθώς από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού αρχείου με τίτλο: «ΤΠ 3δ COMPANY PROFILE ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΤΟΥ.pdf», προκύπτει με ευχέρεια, τόσο το περιεχόμενο εκάστου Πιστοποιητικού ISO, όσο και οι ημερομηνίες έκδοσης και ισχύος τους (Οι αντίστοιχες ημερομηνίες για το ISO 9001:2008 είναι οι: 2016.07.08 και 2019.07.07, για το ISO 14001:2004 είναι οι: 2016.03.17 και 2019.03.16 και για το OHSAS 18001: 2007 είναι οι: 2016.03.17 και 2019.03.16). Τα αυτά υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα και για τα αντίγραφα των Πιστοποιητικών ISO που υπέβαλε η εταιρία «...», ότι δηλαδή είναι ευανάγνωστα, τόσο σε επίπεδο περιεχομένου, όσο και σε επίπεδο διακρίβωσης της ημερομηνίας έκδοσης και ισχύος τους.

Β) Ως προς τον δεύτερο λόγο της Προσφυγής (έλλειψη προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής στο έγγραφο παροχής εξουσιοδότησης), ο αναθέτων φορέας ισχυρίζεται ότι με το, από 5.12.2018, έγγραφο παροχής εξουσιοδότησης στον κ. «...», η παρεμβαίνουσα εξουσιοδότησε το πρόσωπο αυτό να ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας καθ' όλη τη διαδικασία του εν θέματι Διαγωνισμού και, σε περίπτωση ανάδειξης της σε προσωρινό μειοδότη, να επιβλέπει την εκτέλεση του έργου και την ολοκλήρωση της παράδοσης των προσφερόμενων ειδών. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στη σελίδα 9 των Απόψεων: *«Μια τέτοια εξουσιοδότηση δεν ήταν στα απαιτούμενα της διακήρυξης, καθότι διεξήχθη αποκλειστικά μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χωρίς φυσική παρουσία των συμμετεχόντων, οπότε και δεν υπήρχε ανάγκη εκπροσώπησης. Ως εκ τούτου, η προσκόμιση του συγκεκριμένου εγγράφου-εξουσιοδότησης κρίθηκε ότι ήταν εκ του περισσού και δεν λήφθηκε υπόψη από την Ε.Δ.Δ, το γεγονός ότι δεν ήταν ψηφιακά υπογεγραμμένο. Εξάλλου το ηλεκτρονικό αυτό έγγραφο, αποτελούσε*

ψηφιοποιημένο αντίγραφο πρωτοτύπου, το οποίο ήταν χειρόγραφα υπογεγραμμένο από τον εξουσιοδοτούντα με βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής από Δημόσια Αρχή και το οποίο πρωτότυπο εστάλη από την εταιρεία «...» προς την Ε.Δ.Δ. ταχυδρομικώς μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.4.2.5 της διακήρυξης, ότι υποχρεωτικά εντός 3 εργασίμων ημερών έπρεπε να προσκομιστούν και σε έντυπη, πρωτότυπη μορφή, όπως π.χ. η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Ακολούθως η Ε.Δ.Δ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.1.2 της διακήρυξης (παρ. γ' και δ') προέβην ορθά και όχι παράνομα στην αποσφράγιση όλων των προσφορών συμμετεχόντων και στη συνέχεια στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών ΜΟΝΟ των συμμετεχόντων, των οποίων οι τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής κρίθηκαν πλήρη και σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις της παρούσας διακήρυξης.

41. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης και ιδίως, της με αριθμό 119569 Προσφοράς της παρεμβαίνουσας («...»), προκύπτουν τα εξής:

Α) Από την επισκόπηση του, από 05.12.2018, εγγράφου παροχής εξουσιοδότησης στον κ. «...» (ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «ΔΣ 14 ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ...»), με το οποίο η παρεμβαίνουσα, όπως ήδη αναφέρθηκε στη σκέψη 39 της παρούσας, εξουσιοδότησε το πρόσωπο αυτό να ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπός της καθ' όλη τη διάρκεια της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας και στην περίπτωση που αυτή καταστεί ανάδοχος, να επιβλέπει την εκτέλεση της εν θέματι προμήθειας – προκύπτει ότι αυτή υπεγράφη από τον κ. «...», Διαχειριστή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης «...», καθώς και ότι φέρει βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής του από το Κ.Ε.Π Ηλιούπολης. Για το ζήτημα αυτό, θα πρέπει καταρχάς να σημειωθεί ότι από το σύνολο της κείμενης νομοθεσίας (βλ. σκέψεις 16 και 17 της παρούσας), καθίσταται σαφές ότι: α) η ψηφιακή υπογραφή στοχεύει στην αντικατάσταση της φυσικής υπογραφής, παρέχοντας παράλληλα και τα εχέγγυα γνησιότητά της, ήτοι ταυτίζεται με την πρωτότυπη ιδιόγραφη υπογραφή και β) συνιστά ουσιώδη τύπο, δεδομένης της

υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διαδικασίας υποβολής της. Επομένως, τυχόν απουσία φυσικής υπογραφής σε έγγραφο, το οποίο φέρει ψηφιακή υπογραφή δεν μεταβάλλει το κύρος του εγγράφου. Εξάλλου, οι αναθέτουσες είναι υποχρεωμένες να αποδέχονται στους δημόσιους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς την ηλεκτρονική υπογραφή, που έχει αντικαταστήσει την (καταργημένη πλέον) εταιρική σφραγίδα και τη φυσική υπογραφή. Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή, που περιλαμβάνεται στο υπό εξέταση έγγραφο εξουσιοδότησης της «...» προς τον κ. «...», συνιστά απλό αντίγραφο της πρωτότυπης ιδιόχειρης υπογραφής και δεν έχει την ίδια νομική ισχύ με την ψηφιακή ή/και την ιδιόχειρη υπογραφή, δοθέντος ότι δεν παρέχει τα ίδια εχέγγυα γνησιότητας. Για τους λόγους αυτούς, η επικαλούμενη από τον αναθέτοντα φορέα ερμηνεία περί μη υποχρεωτικής ψηφιακής υπογραφής του εγγράφου παροχής εξουσιοδότησης, θα οδηγούσε, εάν ίσχυε, σε πλήρη καταστρατήγηση των αρχών περί λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ και ασφαλώς και της αρχής της νομιμότητας της διαδικασίας, που απαιτούν τη θέση ψηφιακής υπογραφής στα έγγραφα που συντάσσονται από τον ίδιο τον προσφέροντα (βλ. υπ' αριθμ. 1/2018 Απόφαση 1ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 28 και επομ, υπ' αριθμ. 22/2019 Απόφαση 7^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 31 κλπ). Υπογραμμίζεται ότι στο πλαίσιο εφαρμογής του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και με σκοπό την απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος, όπως και την ορθή ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή των Προσφορών και των Αιτήσεων συμμετοχής, απαιτείται οι χρήστες του (οικονομικοί φορείς), να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία χορηγείται υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις του νόμου (βλ. και υπ' αριθμ. 80/2018 Απόφαση 3^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 33). Άλλωστε, και το κανονιστικό πλαίσιο της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας έθεσε ρητά (παρ. 2.4.2.1, σελ. 23 της Διακήρυξης), ως αποκλειστικό τύπο υπογραφής εγγράφων και ως εκ τούτου, βεβαιώσεως της γνησιότητας και της ημεροχρονολογίας τους, όπως εξάλλου συμβαίνει σε κάθε διενεργούμενο μέσω Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ διαγωνισμό, την προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή του ίδιου του εκδότη. Η μη θέση της προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, ουδόλως δύναται να αναπληρωθεί με οιοδήποτε άλλο μέσο, ακριβώς λόγω της ανεπιφύλακτης αποδοχής των όρων του επίμαχου

Διαγωνισμού από τους μετέχοντες και δη από τον παρεμβαίνοντα. Επομένως, η Διακήρυξη δια της θέσπισης απαίτησης κατοχής ψηφιακής υπογραφής και δια αυτής υπογραφής κάθε εγγράφου συντασσόμενου από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς, απαίτησε εκ των προτέρων και δια μόνης της ως άνω απαίτησης, πλήρη απόδειξη βεβαιότητας γνησίου και χρόνου υπογραφής και δη κατά τον ειδικότερο τρόπο της χρήσης προηγμένης ηλεκτρονικής/ψηφιακής υπογραφής. Σύμφωνα, λοιπόν, με την οικεία Διακήρυξη, για το παραδεκτό της Προσφοράς τους, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να υπογράψουν με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή όλα τα έγγραφα της Προσφοράς που συντάσσονται/παράγονται από τους ίδιους, ενώ ο ασφαλής χρόνος υποβολής της Προσφοράς τους αποδεικνύεται μέσω των υπηρεσιών χρονοσήμανσης, δηλαδή με ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης αυτής από τους πιστοποιημένους φορείς παροχής των εν λόγω υπηρεσιών προς τον χρήστη-οικονομικό φορέα, η οποία διαβιβάζεται σε αυτόν μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Η παρεμβαίνουσα, όμως, δια της υποβολής της επίμαχης εξουσιοδότησης, παραβίασε τη ρητή αυτή απαίτηση, καθότι υπέβαλε έγγραφο υπογεγραμμένο μεν από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα-εκδότη, με τρόπο, όμως, διαφορετικό από τον επιβαλλόμενο από την οικεία Διακήρυξη. Άρα, ουδόλως η δήλωση αυτή παρείχε νόμιμη εξουσιοδότηση στον κ. «...» στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία και συνεπώς, ουδέν αποδεικτικό αποτέλεσμα παράγει κατά νόμο και κατά το κανονιστικό περιεχόμενο της Διακήρυξης. Θα πρέπει για το ζήτημα αυτό να επισημανθούν και τα εξής: α) Η Τριμελής Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμών (Ε.Δ.Δ), απέρριψε τον οικονομικό φορέα με τον δ.τ. «...», γιατί, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο συμπροσβαλλόμενο, από 06.02.2019 (1ο) Πρακτικό επί της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών: «[...] παρατηρήθηκε ότι στερείται της ηλεκτρονικής υπογραφής που απαιτείται υποχρεωτικά για όλα τα παραχθέντα από τους οικονομικούς φορείς έγγραφα. Συνεπώς, από τα παραπάνω προκύπτει ότι η τεχνική προσφορά της εταιρείας «...» παρουσιάζει ελλείψεις και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της

εν λόγω σύμβασης [...]» και β) Τα λοιπά έγγραφα που υποβλήθηκαν στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ από την παρεμβαίνουσα και συναποτελούν την Προσφορά της είναι ψηφιακώς υπογεγραμμένα, ως νόμος και οικεία Διακήρυξη ορίζουν. Με βάση τα προλεχθέντα, ουδεμία επιρροή ασκεί στην κρίση του Κλιμακίου το γεγονός, ότι μετά την ηλεκτρονική υποβολή της επίμαχης Προσφοράς, που έλαβε χώρα στις 28.12.2018, διαβιβάσθηκε ταχυδρομικώς, όπως ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα και ο αναθέτων φορέας, ενώπιον του ΟΛΠΑ Α.Ε. το (πρωτότυπο) έγγραφο παροχής εξουσιοδότησης, που φέρει την πρωτότυπη (ιδιόχειρη) υπογραφή του εξουσιοδοτούντος Διαχειριστή της παρεμβαίνουσας (με βεβαίωση του γνήσιου αυτής από το Κ.Ε.Π. Ηλιούπολης). Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, ο δεύτερος προβαλλόμενος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

Β) Επειδή, ο πρώτος λόγος Προσφυγής προβάλλεται αλυσιτελώς, γιατί ο ανωτέρω λόγος αρκεί προκειμένου να άγει στη νόμιμη απόρριψη της επίμαχης Προσφοράς αυτοτελώς. Παρόλα αυτά σημειώνονται τα εξής: Στο υποβληθέν ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «ΤΠ 3δ COMPANY PROFILE ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΤΟΥ» περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων (όπως π.χ εικόνες του εργοστασίου, Πιστοποιητικά εγκατάστασης, λίστα μηχανημάτων κλπ), τα επίμαχα Πιστοποιητικά ISO, τα οποία δεν είναι επικυρωμένα από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο. Κατά τη σχετική δήλωση της παρεμβαίνουσας, το ως άνω ηλεκτρονικό αρχείο υποβλήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του Διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ), όπως παραλήφθηκε από το εργοστάσιο κατασκευής (βλ. σκέψη 39 της παρούσας). Θα πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 92 του Ν. 4412/2016 – το περιεχόμενο του οποίου επαναλαμβάνεται στο άρθρο 2.1.4. («Γλώσσα») της επίμαχης Διακήρυξης – τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη, είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Συνεπώς, με βάση την ως άνω διάταξη, η επίσημη μετάφραση των αλλοδαπών ιδιωτικών εγγράφων (εν προκειμένω Πιστοποιητικών ISO 9001, ISO 14001 και ISO 18001) στην

ελληνική γλώσσα, συνίσταται στην επικύρωση αυτών από πρόσωπο ή Αρχή που διαθέτει αρμοδιότητα προς τούτο (π.χ Δικηγόρος, άρθρο 36 Κώδικα περί Δικηγόρων κλπ). Άλλωστε, όπου ο νομοθέτης θέλησε να θεσπίσει τη δυνατότητα υποβολής ιδιωτικών εγγράφων σε άλλη γλώσσα, χωρίς τη συνοδεία μετάφρασης στην ελληνική γλώσσα, το όρισε ρητά (π.χ ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, βλ. άρθρο 92, τελευταία παράγραφος του Ν. 4412/2016). Και σε αυτήν, όμως, την περίπτωση, η σχετική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, ενεργοποιείται ως όρος της Διακήρυξης, δια σχετικής προβλέψεως στα έγγραφα της σύμβασης και όχι ως μια άνευ ετέρου αυτοδίκαιη δυνατότητα των οικονομικών φορέων ή αντίστροφα ως απόλυτη ελευθερία της αναθέτουσας αρχής να αποφαινεται το πρώτον, για την αποδοχή τέτοιων εγγράφων αμετάφραστων, κατά το στάδιο της αξιολόγησης, γεγονός που θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη μεταβολή του παγιωθέντος κανονιστικού πλαισίου της Διακήρυξης και της έναντι όλων (και της αναθέτουσας αρχής και των μετεχόντων), δεσμευτικότητας της τελευταίας (βλ. αριθμ. 236/2017 Απόφαση 6ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 6, υπ' αριθμ. 253/2017 Απόφαση 6ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 7, υπ' αριθμ. 1049/2018 Απόφαση 7ου Κλιμακίου, σκέψη 38 κλπ). Εν προκειμένω, τα υπό εξέταση Πιστοποιητικά ISO 9001:2008 και 14001:2004 και OHSAS 18001:2007 της «...» (ιδιωτικά έγγραφα), υποβλήθηκαν υπογεγραμμένα από τον Πρόεδρο της ως άνω εταιρίας, υπό τη μορφή (έγχρωμων) αντιγράφων σε ξένη γλώσσα (όχι στην αγγλική), δίχως, όμως, να φέρουν επικύρωση από Δικηγόρο, όπως απαιτεί το άρθρο 1 του Ν. 4250/2014 (βλ. συναφώς άρθρο 15 («Υποβολή προσφορών – Αιτήσεων συμμετοχής») παρ. 1.2.1.1. και 1.2.1.2. της ΥΑ με αριθμό 56902/215/2017 (ΦΕΚ Β' 1924) για τη λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ, που αποτελεί θεσμικό πλαίσιο της Διακήρυξης, στην οποία ρητά παραπέμπει και άρθρο 36 παρ. 2 β) και γ) του Κώδικα περί Δικηγόρων). Με βάση τα προλεχθέντα, τα ως άνω Πιστοποιητικά ISO, θα έπρεπε, είτε να είχαν υποβληθεί στην πρωτότυπη μορφή τους - κάτι που δεν συνέβη εν προκειμένω, σύμφωνα με τα στοιχεία του εξεταζόμενου φακέλου - είτε σε φωτοαντίγραφο, νομίμως επικυρωμένο από Δικηγόρο, όπως απαιτεί ο Ν. 4250/2014 και οι ανωτέρω διατάξεις. Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι: α)

σύμφωνα με το άρθρο 2.2. («Πιστοποιήσεις») του Παραρτήματος Ι («Τεχνική Περιγραφή – Τεχνικές Προδιαγραφές») της επίμαχης Διακήρυξης: «[...] Το εργοστάσιο κατασκευής θα πρέπει να φέρει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της PIANC 2002: • Πιστοποιητικό ISO 9001:2008 του εργοστασίου κατασκευής το οποίο θα πιστοποιεί την εφαρμογή Συστήματος Ποιοτικής Διαχείρισης στο Σχεδιασμό, την Ανάπτυξη και την Κατασκευή Προσκρουστήρων, (ισχύουσας ημερομηνίας) • Πιστοποιητικό ISO 14001:2004 του εργοστασίου κατασκευής το οποίο θα πιστοποιεί την εφαρμογή στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, (ισχύουσας ημερομηνίας). • Πιστοποιητικό νηογνώμονα (MCC – Manufacturer's Capability Certificate), των BUREAU VERITAS S.A., LLOYD'S REGISTER GROUP LIMITED ή οποιουδήποτε άλλου, που επιβεβαιώνει τη συμμόρφωση κατασκευής των προσκρουστήρων, σύμφωνα με τις Διεθνείς Πρότυπες Προδιαγραφές ISO 17357:2002 (Revision ISO 17357:2014) [...]], β) σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2.2.6. («Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα») της Διακήρυξης: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Συμμόρφωση με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι «Τεχνική περιγραφή - Τεχνικές Προδιαγραφές» και Παράρτημα ΙΙ «Κατάσταση Συμμόρφωσης» και γ) σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2.4.3.2. της Διακήρυξης: «Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τον αναθέτοντα φορέα στο Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών (το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας διακήρυξης) και στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα». Από το σύνολο των προαναφερόμενων διατάξεων, συνάγεται ότι η επίμαχη Διακήρυξη θεσπίζει ως προϋπόθεση νομότυπης και προσήκουσας συμμετοχής στον εν λόγω Διαγωνισμό την υποβολή νομίμως επικυρωμένων Πιστοποιητικών ISO -καθόσον πρόκειται για αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα- προκειμένου να γίνουν αυτά αποδεκτά από τον αναθέτοντα φορέα, ως άλλωστε επικαλείται ο

προσφεύγων. Με βάση τα προλεχθέντα, τα επίμαχα Πιστοποιητικά της «...», υποβλήθηκαν χωρίς την πλήρωση των νομίμων προϋποθέσεων υποβολής αντιγράφων αλλοδαπών ιδιωτικών εγγράφων, απορριπτομένων των περί του αντίθετου ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας και του ΟΛΠΑ Α.Ε. Τα αυτά ισχύουν και για την υποβληθείσα στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ επιστολή-δήλωση της «...», στην οποία η ως άνω εταιρία (εργοστάσιο κατασκευής), δηλώνει ότι έχει τη δυνατότητα να κατασκευάσει τους κυλινδρικούς προσκρουστήρες, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Διακήρυξης και ότι ο εκπρόσωπός της στην Ελλάδα είναι η εταιρία «...». Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι για την ως άνω δήλωση του εργοστασίου (αλλοδαπό ιδιωτικό έγγραφο), υποβλήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ ένα κείμενο μετάφρασης (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «ΔΣ 16 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΕΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΔΣ 15»), το οποίο όχι μόνο δεν υπογράφεται από αρμόδιο, κατά τις κείμενες διατάξεις, πρόσωπο, αλλά δεν φέρει ουδεμία επικύρωση περί της γνησιότητάς του (αγνώστου εκδότη-υπογράφοντα). Επικουρικά σημειώνεται ότι στο σώμα της επίμαχης δήλωσης, που έχει ως θέμα: «Μετάφραση επιστολής εργοστασίου ΔΣ», δεν αναφέρεται, ούτε η ημερομηνία, κατά την οποία έλαβε χώρα η μετάφραση, ούτε ο τόπος συντέλεσης της εν θέματι πράξης. Κατά συνέπεια, η Προσφορά της παρεμβαίνουσας («...»), θα έπρεπε να είχε απορριφθεί, ως αποκλίνουσα από ουσιώδεις όρους της Διακήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.6 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») περ. θ. αυτής. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα και ο πρώτος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, κρίνεται βάσιμος και για τον λόγο αυτόν, θα πρέπει να γίνει δεκτός, ενώ απορρίπτονται, ως αβάσιμοι, οι σχετικοί ισχυρισμοί του αναθέτοντος φορέα και του παρεμβαίνοντος.

42. Επειδή, περαιτέρω, η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει επακριβώς και με πλήρη σαφήνεια τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την επίκληση βλάβης εκ μέρους της και συνεπακόλουθα, δεν θεμελιώνει βάσιμα το πως στοιχειοθετείται εκ μέρους της η ύπαρξη άμεσου, προσωπικού και ενεστώτος εννόμου συμφέροντος για την προσβολή της υπ' αριθμ. 18/04.03.2019 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα, κατά το μέρος

που αποφασίστηκε η αποδοχή της με αριθμό 121583 Προσφοράς της συμμετέχουσας εταιρίας «...» (τρίτη σε σειρά μειοδοσίας), αφής στιγμής η προσφεύγουσα κατετάγη δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας. Συνεπώς, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λόγων της Προσφυγής που αφορούν στην ως άνω εταιρία. Επικουρικά σημειώνεται ότι, επειδή οι λόγοι της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, αφορούν και στην περίπτωση της εταιρίας «...», την παράλειψη επικύρωσης των υποβληθέντων Πιστοποιητικών ISO, ισχύουν mutandis mutandis όσα προαναφέρθηκαν για την εταιρία «...» (προσωρινός μειοδότης).

43. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και αντίστοιχα να απορριφθεί η ασκηθείσα Παρέμβαση.

44. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (363 παρ. 5 Ν.4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του Κανονισμού).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την Παρέμβαση.

Διατάσσει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού χιλίων εξήντα ενός ευρώ και είκοσι πέντε λεπτών (1.061,25€).

Αριθμός απόφασης:520/2019

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 23 Απριλίου 2019 και εκδόθηκε στις 13 Μαΐου 2019, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου

Σωτηρία Σταματοπούλου